

L'ALOC

Plataforma Salvem la Vall de la Riera de Pineda

nº1 octubre 2002

La Plataforma ha fet un any

PRESENTACIÓ DEL BUTLLETÍ / BALANÇ DEL PRIMER ANY

La primavera del 2001, ens vam aplegar una colla de gent per veure què podíem fer plegats. Als uns ens preocupava l'estat d'abandó i l'oblit de la riera, als altres el creixement urbanístic desmesurat. Proveníem de sectors diversos – associacions de veïns, moviments alternatius, partits, moviment rural, ciutadans independents... -, i la diversitat prometia una feina fecunda si érem capaços d'entendre'ns i prendre'ns seriosament la tasca, si érem capaços de treballar i no només de parlar.

L'ALOC, butlletí de la nostra Plataforma, que ara estrenem, vol transmetre a tots els pinedencs la nostra opinió, allò que ens preocupa, allò que no volem perdre i el que podem millorar. Volem parlar-ne, volem que en parlem tots, i que la paraula sigui tan sols l'inici d'una acció transformadora, perquè el nostre valor individual, com a persones úniques i irrepetibles, i el nostre valor col·lectiu, com a poble, no ve donat pel que diem, sinó pel que siguem capaços de fer. Entenem la democràcia com la participació activa dels ciutadans: tots som responsables del nostre present i futur, i no només els que ocupen llocs de responsabilitat en els governs de les diverses Administracions de l'Estat.

La trajectòria de la Plataforma ha seguit aquesta línia:

-El nostre Manifest "Salvem la vall de la Riera" explica el creixement urbanístic previst a Pineda, els valors i el patrimoni de la vall de la Riera, i les reivindicacions de la Plataforma. Fins ara, l'han signat més de 2500 persones.

-L'Alternativa per a la vall de la Riera fa un seguit de propostes ben concretes, perquè aquest espai agrari i forestal, amb un considerable patrimoni natural i històric, tingui un ús social que ens permeti gaudir de la natura i conèixer la nostra història. La proposta va obtenir el Premi Ford a la Conservació, d'àmbit estatal, al costat de treballs fets per entitats de gran prestigi.

-Les al·legacions presentades als projectes de la depuradora de Montpalau

i a les seves canonades, i les opinions que hem defensat en aquests temes, propugnen un bon tractament de l'aigua que en permeti la reutilització, i que no es destrossi la riera. El desembre de 2001 vam organitzar una manifestació i neteja de la llera, i hem fet diverses sortides comentades per la riera i la vall, per a divulgar el seu valor. La nostra exposició "Tota una riera" ha passat per tots els centres docents i biblioteques del municipi. El reconeixement arqueològic de la zona, que vam fer amb J.Mª Nolla, director de l'Institut del Patrimoni Cultural, ens ha permès descobrir les restes d'un segon aqüeducte romà, i constatar la importància del conjunt patrimonial de la vall.

-Estem tirant endavant el projecte de restauració del forn de calç i el molí fariner de can Marquès, i la font del

Ferro, perquè siguin una eina didàctica i en pugui gaudir tothom. També seguim de prop els projectes del PP1, per a introduir-hi millores per a la qualitat de vida dels ciutadans.

La llista d'activitats de la Plataforma en poc més d'un any és força llarga. Creiem que estem contribuint a la dinamització de la societat pinedenca, i que la nostra feina està tenint resultats a curt terme, i en tindrà a llarg terme. Estem oberts a tothom que comparteixi les nostres inquietuds, perquè com més siguem a treballar, més coses podrem millorar. Volem un poble on sigui agradable viure-hi, on no calgui agafar el cotxe per passejar enmig de la natura, on coneguem i ens sentim orgullosos de la nostra llarga història i del nostre territori. No ens fiem del demà, treballarem-hi ara.

Participació de la Plataformaa en la manifestació "Per una Nova Cultura de l'Aigua" a Barcelona

EL CATEDRÀTIC D'HISTÒRIA JOSEP MARIA NOLLA ELABORA UN INFORME SOBRE EL PATRIMONI DE LA VALL DE LA RIERA ON ES DEMANA LA SEVA PRESERVACIÓ

El passat 25 de març, el catedràtic d'història i director de l'Institut de Patrimoni Cultural (Universitat de Girona), Josep Maria Nolla, va efectuar una visita a la vall de la riera de Pineda. Durant la visita es va fer un reconeixement preliminar de part del patrimoni arqueològic i arquitectònic present a la zona. A partir de la visita, el propi professor Nolla va redactar un informe on es descriuen les restes de diverses èpoques (romanes, medievals,...) que van ser observades durant el reconeixement arqueològic. Algunes d'elles se situen directament a la riera com la presència d'uns murs de gran potència en forma de T al marge dret del curs d'aigua, també un mur imponent d'època romana que podria ser el sosteniment de la canalització d'un aqüeducte similar al proper i conegut de Can Cua. Això sense comptar amb una altra canalització perfectament conservada i anomenada popularment "Pont del Diable". De la mateixa manera s'esmenten elements patrimonials situats a d'altres sectors de l'àrea (molins fariners, forn de calç, canalitzacions,...).

La redacció d'aquest informe és una passa més per conèixer quin és el valor patrimonial que té la vall de la riera, valor que ratifica la necessitat de mantenir la preservació futura d'aquest territori com a zona no urbanitzable i de promoure mesures que ho facin possible. L'informe s'ha tramès a l'Ajuntament de Pineda, a l'ACA i al Servei Arqueològic de la Generalitat per tal que sigui tingut en compte a l'hora d'executar qualsevol actuació que pugui afectar el patrimoni natural i cultural de la zona.

El catedràtic d'història Josep Mª Nolla davant Mur de probable origen romà a la llera de la riera

QUIN ÉS EL PATRIMONI QUE TROBEM A LA VALL DE LA RIERA?

Des del moment de la creació de la plataforma s'ha afirmat, en tot moment, que la preservació de la vall de la riera hauria de ser un objectiu irrenunciable pel conjunt del municipi. Així ho recull el manifest que es va redactar fa més d'un any. Tot seguit, de manera resumida, esmentem els principals factors que justifiquen la seva preservació.

1.- És la darrera zona i la més extensa que manté una veritable vocació agrícola del municipi.

2.- Per la seva posició, es troba en un espai de transició entre les àrees densament urbanitzades de la primera façana litoral i els espais forestals de la Serralada Litoral. Per la seva vocació agrícola ajuda a que els dos àmbits descrits es mantinguin separats i a que perduri el mosaic de paisatges (conreus, marges, retalls amb vegetació de ribera, brolles, prats, boscos,...).

3.- S'ubica a la perifèria del Parc Natural del Montnegre-Corredor. Per la seva situació, els seus terrenys constitueixen una de les entrades d'aquest espai natural i, la riera que els vertebrava, un possible corredor biològic que connecta la plana amb l'interior forestal. Així, contribueix a frenar la pressió antròpica que rep el Parc, a reduir el seu creixent aïllament ecològic (davant uns voltants cada cop més urbanitzats) i a mantenir la diversitat d'hàbitats. La vall està actuant, a la pràctica, com zona de pre-parc.

4.- Compta amb una de les rieres més importants i millor preservades de tota la comarca. El fet que bona part del seu recorregut discorri per l'interior del Parc i que estigui força

menys urbanitzada que la majoria de rieres ha facilitat que hagi arribat fins als nostres dies en relatiu bon estat. Encara és possible trobar sectors amb vegetació pròpia d'aquests ambients més humits i de la fauna associada.

5.- Disposa d'un ric patrimoni històric i cultural. Hi compta amb els masos més representatius i antics del terme, alguns d'ells fortificats; restes de l'aqüeducte romà i d'assentaments íbers i romans; el castell de Montpalau; ermites com les de sant Rafael i Sant Jaume,... En definitiva, un seguit d'elements que fan que la vall encara mantingui un cert aire rural i agrícola a tocar de la costa.

6.- Des d'un punt de vista hidrològic, els terrenys no urbanitzats que s'estenen a banda i banda de la riera actuen com a esponja i receptacle d'aigües que, en moments de precipitacions intenses, poden minvar els efectes d'hipotètiques inundacions al curs baix més proper al litoral. La urbanització de l'indret comportarà la progressiva impermeabilització del sòl i intensificarà els efectes d'aquests aiguats.

LA PLATAFORMA HA FET UN ANY.

CRONOLOGIA DE LES PRINCIPALS ACTUACIONS I/O ACTIVITATS REALITZADES (juliol 2001 - juliol 2002)

L'exposició "Tota una Riera" a la Fira Alternativa de Sant Pol

21-06-01 Assemblea constituent amb la participació d'uns 25 assistents.

13-07-01 Primera reunió de la Plataforma amb l'alcalde de Pineda, Joan Morell, en la qual se li comunica la creació del grup, els seus plantejaments i els objectius que es persegueixen.

25-07-01 Presentació pública de la Plataforma amb més de 100 assistents. Casal d'Avis (Pineda)

30-07-01 Trobada amb representants de l'agrupació local del PSC. **juliol i agost 2001** Exposició de plafons i recollida de signatures a la Plaça de les Mèlies.

03-08-02 Presentació d'al·legacions al projecte dels col·lectors de la depuradora. S'adjunten les actuacions que al respecte proposa la Plataforma i les 1.100 signatures recollides fins al moment.

03-08-02 Entrevista amb l'alcalde i explicació sobre els motius de presentació d'al·legacions.

Inicis d'agost Penjada d'una pancarta a la crtra. N-II amb la inscripció "RIERA EN PERILL".

Mitjans d'agost Entrada en servei de la pàgina web de la Plataforma. Nous tríptics i fulletons.

18 i 19-08-01 Participació a la VIII Fira Alternativa del Maresme (Sant Pol de Mar).

28-08-01 Repartiment de tríptics de la plataforma durant la lectura del Pregó de la Festa Major, a càrrec del filòleg Joan Ferrer. Al pregó, es fan clares referències a favor de la preservació de la vall.

Finals de setembre S'assoleixen 2.000 signatures de suport al manifest de la Plataforma.

8-10-01 Celebració de Ple Extraordinari per tractar sobre la depuradora de Pineda i el pas dels col·lectors complementaris. La plataforma intervé al final tot exposant les seves propostes.

18-10-01 Participació a la presentació del manifest "Per un nou model territorial al Maresme". La Plataforma passa a ser membre de la coordinadora comarcal

"Xarxa Maresme" (Mataró)

19-10-01 Participació al col·loqui "Les rieres al Maresme" dins el program de "SARAU2001".

24-10-01 Presentació d'al·legacions a l'estudi d'impacte ambiental de la depuradora.

26-10-01 Trobada amb el diputat del Parlament de Catalunya, Jaume Oliveras (ERC).

27 i 28 d'octubre -01 Castanyada popular per salvar la vall de la riera de Pineda.

28-10-01 Publicació d'un extens reportatge al diari El Punt sobre el creixement urbanístic de Pineda. La posició de la plataforma hi apareix àmpliament reflectida.

02-12-01 Cercavila reivindicativa, neteja i col·locació de cartells explicatius a llarg de la riera

24-01-02 Inauguració i presentació de l'exposició "Tota una Riera"

04-02-01 Trobada amb representants de l'Agència Catalana de l'Aigua (ACA) a Barcelona.

18-02-02 Atorgament del premi en la categoria de Patrimoni dins la XVIII Edició dels Premis Ford Motor Company a la Conservació guardonat amb 3.000 € Madrid

març de 2002 La Plataforma és inscrita al Registre Oficial d'Associacions de la Generalitat.

10-03-02 Participació en la manifestació multitudinària "Per una nova cultura de l'aigua". **Barcelona mitjans d'abril de 2002** L'arqueòleg i catedràtic Josep Ma. Nolla, a partir de la visita efectuada a la vall, elabora un informe sobre el seu patrimoni. S'enviarà a les institucions implicades.

04-05-02 Entrevista amb l'arquitecte Salvador Garcia-Milà, redactor del PP1.

07-05-02 Assistència a una de les reunions de la Junta de Propietaris del PP1

11 i 12-05-02 Participació a la Fira d'Entitats de la Festa de Primavera (Pineda)

03-06-02 L'Ajuntament atorga una subvenció a la Plataforma per valor de 601 €

06-06-02 Emissió, per TV3, del programa "El Medi Ambient" dedicat a la Vall de la Riera de Pineda.

16-07-02 Entrevista amb Oriol Bassa, enginyer forestal del Consell Comarcal del Maresme. La Plataforma li expressa els seus neguits sobre el Pla d'actuació de rieres a la comarca (Mataró).

20-07-02 Sortida comentada a la vall de la riera de Pineda amb el CATAM.

19-07-02 Atorgament de subvenció de la Diputació per a la restauració del molí de Can Marquès.

LA DARRERA AMENAÇA A LA RIERA: EL PLA PARCIAL Nº 1 (PINEDA CENTRE)

Al fons més fosc l'espai que ocuparà el PP-1, en primer pla la Vall de la Riera darrer espai agrícola de Pineda

La comissió de govern de l'Ajuntament de Pineda va decidir el dia 20 de juny la aprovació inicial del Pla Parcial num 1 Pineda Centre. Curiosament ho va fer el dia abans d'entrada en vigor de la nova Llei d'Urbanisme a Catalunya, amb caràcter extraordinari i urgent. Aquesta actuació suposa a la pràctica unir Pineda Centre amb Poblenou i Calella, formant un teixit urbà uniforme.

La part baixa de la riera, des de la carretera N- II cap a mar, queda afectada plenament i la Plataforma defensarà que el seu tractament sigui el més respectuós i acurat en termes mediambientals.

A més, ens ocuparem que els habitants de Pineda sàpiguen quan es sotmetrà el projecte a informació pública, per tal que tothom pugui dir la seva.

Cal generar debat sobre la que serà, sens dubte, la transformació territorial més important soferta mai per la nostra vila. Hotels, centres comercials i més de 2.000 nous habitatges ens han de fer reflexionar sobre l'impacte en el medi i la importància de la preservació de la Vall de la Riera com a últim territori agrícola i no urbanitzat a Pineda.

Vegetació

ALOC (*Vitex agnus-castus* L.)

Tots sabem que l'acció de l'home, modificant o destruint els ecosistemes naturals, posa en perill la supervivència de nombroses espècies vegetals (i animals).

Per això, hem escollit l'Aloc, per posar nom al nostre butlletí, per ser una d'aquestes plantes en perill d'extinció (protegida a la Comunitat Autònoma de les Balears i en les terres catalanes d'administració francesa) i que encara podem trobar a la nostra riera.

L'Aloc és una planta de la família de les bervenàcies. La podem trobar a la vora dels rius o rierols i a les rambles de la terra baixa marítima (costa mediterrània, Illes Balears i pitiuses).

És un arbust que fa normalment d'1 a 3 metres d'alçada, però que, si se'l deixa créixer pot atènyer més de 10 metres.

Les seves branques presenten curvatures (en diversos sentits) i les fulles oposades es componen de 5 o 7 folíols lanceolats, que poden recordar les del cànem. Al capdamunt de les rames, a ple estiu, s'obren les flors liloses o blavoses, força aromàtiques (amb fruits menuts i arrodonits).

Entre les seves propietats medicinals, se la reconeix com a antiespasmòdica, diürètica, tònica estomacal o anafrodisíac, aquesta última segurament pel seu nom específic que significa cast i pur.

Visiteu la nostra web: <http://www.estelnet.com/rierapineda>

e-mail: salvemlariera@yahoo.es